

UDC: 640.522(497.11 Srbija)

О устројству првих болница код Срба

Анкица Јеленковић¹, Зоран Ранковић²

¹Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Београд,

²Православни богословски факултет, Београд

Најзначајнији и истовремено најстарији писани документи о медицини у Срба датирају из XII века нове ере. Захваљујући православној вери којој је припадао, изузетном образовању и далековидости, Растко – Свети Сава, најмлађи син Стефана Немање, оснивача династије Немањића, образује и пише прве српске типике – најважније књиге за организацију живота у манастиру – по угледу на оне у манастирима Византије. Они су, највећим делом, превод византијских типика на српскословенски језик, а усклађени су са потребама калуђера којима су намењени.

Као и у Византији, и прве болнице код Срба развијале су се под директним утицајем православног хришћанства. Поред прописа из области вере, Свети Сава у типцима – Хиландарском и Студеничком – јасно дефинише и постојање болнице у склопу манастира. На уређење болнице односи се цела 40, као и неки делови других глава Хиландарског и Студеничког типика. Болнице су првенствено биле намењене збрињавању оболелих калуђера. У њима се лечење не базира на сујеверју и враџбинама, него се преплићу материјални и духовни приступ. Организација ових болница и лечење у њима и данас су предмет великог интересовања и пажње истраживача, између осталог и са становишта прецизности и поузданости превођења и тумачења текстова и терминологије оригиналних типика, Хиландарског и Студеничког, који се односе на устројство болница.

Интенција рада јесте осврт на терминологију која се у наведеним типцима користи у описивању устројства и улоге болница како би се разјасниле евентуалне недоумице које о томе постоје у науци, тако и непрецизности у поимању одређених појмова.

Кључне речи: Студенички типик; Хиландарски типик; Историја медицине